

Täysistunto

Perjantai 12.5.2017 klo 12.59—13.24

8. Lakialoite laiksi pysäköinninvalvonnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 11/2017 vp Antero Vartia vihr ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu

13.03 **Antero Vartia vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pysäköintivirhemaksun suuruus on nykyisin mukaan 20 euroa. Lisäksi sisäasiainministeriön asetuksella voidaan säätää korkeammasta pysäköintivirhemaksusta kunnassa tai sen osassa, jos liikennetiheys, paikoitustilojen niukkuus, pysäköintivirheiden määrä, liikenteen sujuvuus tai muut liikenteelliset syyt sitä vaativat. Pysäköintivirhemaksun enimmäismäärä on 60 euroa. Määrä on kuitenkin virheen laadusta riippumaton.

Virheellinen pysäköinti aiheuttaa usein vaaratilanteen muulle liikenteelle. Esimerkiksi suojatien eteen pysäköinti aiheuttaa vaaratilanteen, jossa suojatietä ylittävä jalankulkija ei pysäköidyn auton vuoksi näe tulevaa liikennettä eivätkä autoilijat näe jalankulkijaa. Tilanne on vaarallinen erityisesti lapsille. Lain mukaan auton täytyy olla vähintään 5 metrin päässä suojatiestä, mutta moni autoilija pysäköi suojatien eteen tästä huolimatta.

Liikenteen vaarantumisen aiheuttamasta pysäköinnistä tulisi voida määrätä korotettu sakko. Liian alhainen pysäköintivirhemaksun taso näkyy tietoisena väärinpysäköintinä, mikä ei ole pysäköintivirhemaksujärjestelmän tavoitteiden mukaista.

Arvoisa puhemies! Kaikessa yksinkertaisuudessaan: jos pysäköit auton, maksat maksun, maksu menee umpeen ja saat sakon, se on suuruudeltaan yhtä paljon kuin jos pysäköit niin, että auton pysäköinti aiheuttaa aidon vaaratilanteen. Tämän vuoksi katson, että vaarallisesta pysäköinnistä tulisi voida määrätä kaksinkertainen sakko.

13.04 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! On mukava olla vihreän edustajan, edustaja Vartian, kanssa samaa mieltä. On varsin perusteltua, että tällaisissa paikoissa, missä auton väärä pysäköinti aiheuttaa selkeän vaaran taikka uhkatilanteen taikka sen, että palo- ja pelastusajoneuvot eivät pääse tarvittaessa esimerkiksi oven läheisyyteen taikka hoitamaan vaikkapa tulipalotehtävää, olisi mahdollisuus korotettuun pysäköintivirhemaksuun. Pidän myönteisenä myös sitä, että yksityisten parkkifirmojen taikka sakottajien mahdollisuus on nykyään jälleen voimassa. Pitää olla keinot puuttua myös talojen pihoissa oleviin parkkeerauksiin, ja niissä nämä yksityiset toimijat ovat varmasti tehokkain keino.

Arvoisa puhemies! Yksi asia, joka minua kyllä ihmetyttää, on se, että kun meillä maaseudulla on pysäköintikieltoalueita ja jos kunnalla ei ole käytössä pysäköinninvalvontaa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2017 vp

poliisi ei näihin puutu käytännössä lainkaan. Tämä täytyisi saada kyllä toimimaan niin, että pysäköintikieltomerkillä olisi täysi vaikutus myös niillä alueilla, missä ei erikseen pysäköinninvalvontaa ole.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi: Mielestäni myös edustaja Guzeninan aikanaan tekemä aloite siitä, että kotipalvelut ja kotisairaanhoidot ja nämä taas saisivat toisinpäin jous-toa näissä lyhytaikaisissa pysäköinneissä, olisi aiheellinen ja se ansaitsisi kyllä etenemisen, niin että voitaisiin tällaisia nopeita piipahduksia esimerkiksi sairaiden taikka ikäihmisten luona tehdä ilman, että se auto täytyy jättää kovin mahdollomien teiden päähän.

13.06 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Vartia on aloitteessaan oikeilla linjoilla. On olemassa monenlaisia pysäköintejä, ja monesta virheellisestä pysäköinnistä ei ole kuitenkaan mitään haittaa tai vaaraa liikenneturvallisuudelle. Pidän erikoisena, että kun auton pysäköintiaika ylittyy, niin tästä rikkeestä ajoneuvon omistaja tai haltija saa samanlaisen rangaistuksen kuin suojatien eteen virheellisesti pysäköidystä ajoneuvosta. Virheellinen pysäköinti aiheuttaa usein vaaratilanteen myös muulle liikenteelle. Tällöin myös poliisi voi kirjoittaa siitä rangaistusvaatimuksen.

Tieliikennelain 3 § kertoo tienkäyttäjän yleisistä velvollisuuksista. Sen mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Tienkäyttäjä ei saa tarpeettomasti estää tai häiritä liikennettä.

Tieliikennelain 27 § kertoo pysäyttamisestä ja pysäköimisestä koskevat kiellot. Sen mukaan ajoneuvoa ei saa pysäyttää eikä pysäköidä sellaiseen paikkaan eikä siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai että liikenne tarpeettomasti estyy tai häiriintyy. Pysäyttäminen ja pysäköinti on kielletty muun muassa 5 metrin matkalla ennen suojatietä. Molemmissa tapauksissa poliisi voi kirjoittaa ajoneuvon kuljettajalle rangaistusvaatimuksen.

Laki ajoneuvojen siirtämisestä, 5 §:n 1 momentti, kertoo ajoneuvon siirrosta pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella. Sen mukaan, jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti tielle, tienpitoviranomainen tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi suorittaa lähi- tai varastosiirron aikaisintaan kahden vuorokauden kuluessa säännösten vastaisen pysäköinnin alkamisesta.

Samana pykälän 4 momentissa kerrotaan, että jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen viipymättä siirtämään ajoneuvon. Jos pysäköinti aiheuttaa huomattavaa haittaa tienkäytölle, poliisi, tienpitoviranomainen tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa lähi- tai varastosiirron viipymättä. Mielestäni näiden edellä mainittujen pykälien pitäisi olla aktiivisesti käytössä ja pysäköinninvalvonnassa riittävästi henkilökuntaa.

Arvoisa puhemies! Arvostan erittäin paljon kuntien ja kaupunkien suorittamaa pysäköinninvalvontaa. Ilman valvontaa olisi täysi kaaos pysäköinnin osalta. Kukin pysäköisi ajoneuvonsa, mihin haluaisi. Valvonnan tulee olla myös läpinäkyvää ja avointa ja niin varmaa, ettei yksikään pysäköintivirhemaksu muutu oikeusasteissa. Silmiini pisti Helsingin Sanomien uutinen noin vuoden takaa. Siinä kerrottiin, että joka kymmenennestä parkkisaikasta valitetaan Helsingissä ja lähes puolet valituksista menee läpi. Yksityinen pysäköinninvalvonta on vielä sekavampaa. Samassa uutisessa kerrottiin, että kuljettaja oli saanut sakan omassa taloyhtiössä omaan parkkiruutuun pysäköimisestä. Ymmärrän hyvin, että tällainen tapaus on selvä ylilyönti ja inhimillinen virhe valvojalta, ja tilanne on toivottavasti korjattu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2017 vp

Tärkeintä lienee kokonaisuutta ajatellen, että liikennemerkit ovat selvät ja helposti ymmärrettävät. Tällöin molempien, niin kuljettajan kuin valvojankin, on helppo niitä tulkita. Pidän myös hyvänä, että parkkikiekkojen ulkoasussa ei tarvitse olla enää yhtä tarkka kuin ennen. Siinä voi olla vaikka Aku Ankan kuva; pääasia lienee, että niihin on lähtöaika merkitty selvästi.

Arvoisa puhemies! En pidä edustaja Vartian tekemää lakialoitetta huonona, mutta meillä olisi jo tälläkin hetkellä mahdollisuus puuttua liikenneturvallisuutta vaarantaviin pysäköinteihin riittävästi, mikäli valvoja ja aktiivisuutta olisi riittävästi ja lakia tulkittaisiin oikein. Tutkimusten mukaan kiinnijäämisriski on paras tae lakien noudattamisesta, ei rangastusten koventaminen.

13.11 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Mielestäni edustaja Vartian lakialoite on varsin kannatettava. On hyvin ihmisten oikeudentajun mukaista se, että jos pysäköintivirhe aiheuttaa enempi vaaraa, niin silloin se virhemaksukin olisi korkeampi. Ja aivan kuten aloitteessa todetaan, liian alhainen maksu voi johtaa siihen, että ei juurikaan välitetä siitä vaan pysäköidään, miten sattuu, ja kuitenkin nimenomaan ne vaarallisen pysäköinnin paikat ovat sellaisia, mistä voi aiheutua suuria ongelmia. On huono, jos ajatus ihmisillä on, että maksut ovat niin pieniä, että mieluummin maksan sen kuin mietin, mihin pysäköin.

Toivon, että tämä lakialoite etenee. Todellakin uskon, että suomalaiset hyvin laajasti ymmärtävät sen, että vaarallisista pysäköinneistä on aivan kohtuullista olla korkeampi maksu kuin vain tämmöisestä pysäköinnistä, joka sinänsä toki on lainvastainen mutta siitä ei aiheudu niin paljon vaaraa kuin toisista tapauksista.

13.13 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Minun mielestäni tässä pysäköintisysteemissä meillä Suomessa on tällä hetkellä jo nyt viidakon lait ja laki lonkalla. Meillä on niin paljon yksityisiä pysäköinninvalvoja, ja niitä käytetään erittäin paljon esimerkiksi juuri vuokra-asuntoalueilla, missä on vähän pysäköintitilaa. Siellä käy jopa niin, että kun sinne muutetaan ja muuttoauto ajetaan oven eteen, niin tulee pysäköintivirhemaksu, koska ei sinne saa pysäköidä. Tämä on minusta täysin käsittämätöntä. Siis jonkinlainen talonpoikaisjärki pitäisi olla tässä käytössä.

Sinänsä, jos pysäköidään vaarallisiin paikkoihin, on ihan ok, että siitä myöskin rangaistaan. Mutta se, mitä tässä lakiesityksessäkin todella todettiin, että alhaisin maksu on 20 euroa: tuo 20 euroa taitaa olla semmoinen kauas jäänyt kaunis kirjaus sinne, eli taitavat olla vähintään sen 60 euroa ja jopa sen ylikin silloin, kun yksityiset laskuttavat. Ainakin meillä oli jopa yli sen, toki niitä sitten oikaistiin jonkin verran. Mutta semmoinen jonkinnäköinen järki pitäisi saada siihen, mitä väärin pysäköiminen maksaa — juuri niin, onko kysymyksessä vaaran aiheuttaminen, onko kysymyksessä se, että pysäköintiaika ylittyy minuutilla tai kahdella tai viidellä minuutilla, kuinka nyt tahansa, että mikä on se kohtuus missäkin.

On muistettava, että vaikka kansanedustajalle esimerkiksi 60 euron pysäköintivirhemaksu ei ole paljon, niin työttömälle, joka myöskin saattaa sen saada ja saakin silloin, kun pysäköi väärin, se on hirveän iso määrä, eli näitä pitäisi kyllä vähän kohtuuntaa. Minun mielestäni olisi paljon parempi, että meillä näistä virhemaksuista siirryttäisiin ylipäätäänkin ansiotuloista laskettavaan sanktioihin. Silloin ne olisivat kaikille samanlaisia. Jos sanktio on 40 prosenttia tuloista, niin se on kaikille se 40 prosenttia tuloista. Jos se 10 prosenttia, niin se on silloin kaikille 10 prosenttia. Se on tasapuolista — ei suinkaan se, että se on tasasuuruinen, se ei ole tasapuolista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2017 vp

13.15 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä keskustelussa on tullut esiin, lainsäädäntö tosiaan antaa pysäköintivirhemaksulle ala- ja enimmäisrajan. Enimmäisraja on 60 euroa ja alaraja 20 euroa, mutta muuten pysäköintivirhemaksu on kunta-kohtainen. Kunnat pystyvät myöskin määräämään sen, minkä verran sitä otetaan.

Tässä lakialoitteessa on hyvää se, että siinä nimenomaan kerrotaan tästä vaaratilanteesta ja esitetään siihen kaksinkertaistusta. Silloin se ei olisi tavallaan minkään euron summainen, vaan se kaksinkertaistuisi siihen summaan, mitä on sillä hetkellä siinä tilanteessa käytössä. On totta, että virheellinen pysäköinti saattaa aiheuttaa vaaratilanteita, sen kaltaisia vaaratilanteita, jotka ovat melkein rinnastettavissa siihen, että ajaa liikenteessä ylinopeutta tai alkoholin vaikutuksen alaisena tai muuten vaarantaa liikennettä. Ja jos ajatellaan niitä tilanteita liikenteessä, niin me olemme lakivaliokunnan kanssa kuulemisissa viimeisinä vuosina nähin paneutuneet, ja niissä kuitenkin euromäärät ovat huomattavasti suurempia kuin 20 euroa tai 60 euroa, niin että siinä mielessä tämä lakialoite on ihan kannatettava. Henkilökohtaisesti tietenkin harmittaa, että tähän olisi ollut mahdollisuus saada enemmänkin allekirjoituksia, jos olisi ollut laajemmin tiedossa se, että tätä aloitetta on tehty, mutta yleisesti ottaen aloite on varsin kannatettava.

13.16 Outi Mäkelä kok: Arvoisa rouva puhemies! Aloite on hyvä ja siinä mielessä hyvä, että se herättää keskustelua tästä vaarallisesta pysäköinnistä. Täytyy sanoa, että kun liikenteessä paljon itsekin kuljen, niin olen hieman huolissani siitä, onko välinpitämättömyys lisääntynyt vai onko toisaalta myöskin tässä pysäköinnin ohjeistuksessa, sen selkeyttämisessä, tarpeita. Viime aikoina olen huomannut, että tällainen rinnakkaispysäköinti on lisääntynyt, erityisesti täällä pääkaupungissa, ja siitä olen todella huolissani, että se aiheuttaa monesti tilanteita, joissa pienet kadut tukkiutuvat. Ehkä se on tällainen keskieuropalainen ilmiö, että pistetään vilkut päälle ja lähdetään asioille, mutta se ei ole Suomen hengen eikä liikennekulttuurin mukaista, ja tässä mielessä olisin sitä mieltä, että pysäköintinvalvontaa olisi syytä edelleen lisätä. Uskon, että se tuottaa kyllä takaisin siihen panostetut resurssit. Mutta aloite itsessään on hyvä keskustelunavaus.

13.17 Markku Rossi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Sikäli mielenkiintoinen lakialoite, että on hyvä tarkastella myös pysäköintiä ja siihen liittyviä kysymyksiä lainsäätäjän ja lainsäädännön näkövinkkelistä.

Kyllähän käytännössä tietyn tyyppistä röyhkeyttä, piittaamattomuutta ilmenee pysäköinnissä, ja jos maksu on tai ainakin tuntuu jostakin pieneltä, niin sillä ei sitten ole juuri merkitystä. Kuitenkin on syytä lähteä myös siitä, että eivät pysäköintivirhemaksutkaan saa olla mitään kuntien rahastusautomaatteja. Valvontaan menee myös varsin paljon rahaa, joten on vaikea sanoa, kuinka paljon se sitten nettona kunnille käytännössä tuottaa.

Mutta tulee mieleen, että kun teknologia kulkee eteenpäin, niin varmaan pysäköijienkin ja autolla liikkuvien kannalta on eduksi se, että päästään järjestelmiin, joissa se pysäköinti-aika ei olekaan joko etukäteen maksettu tai perustu johonkin tarkkaan aikaan, vaan pysäköijä maksaa siitä ajasta, minkä pysäköi. Se on silloin reilua, silloin ei myöskään tule niitä pahimmillaan muutaman minuutin takia sattuvia virhemaksuja. Tältä osin kyllä teknologia tulee meitä auttamaan, ja tätä pitää viedä kaiken kaikkiaan eteenpäin.

Eräs ongelma, mikä tähän liittyy myös, on nämä diplomaattikilvillä varustetut autot. En ole ihan varma, kuinka paljon lähetystöiltä pystytään perimään pysäköintivirhemaksuja, mutta tavallaan antaa kyllä väärän kuvan aina tietyn valtion tai joidenkin valtioiden toimin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2017 vp

nasta ja heidän edustajiensa toiminnasta, jos tällaista ilmenee. Minä en tiedä, mikä hymiömerkki siinä olisi sitten paikallaan, ehkäpä ne suupielet alaspäin näihin autoihin tai jotakin muuta vastaavaa, ryhtymättä nyt mihinkään kansalaistoimintaan asian tiimoilta, mutta kylä minusta diplomaattienkin pitää noudattaa lainsäädäntöä.

Yksi pieni ongelma vielä, joka meillä näissä pysäköintiasioissa on, on jakeluautot, jotka joutuvat pysäköimään monesti sellaisiin paikkoihin, joissa se tavallaan ei olisi kunnolla edes sallittuakaan. Näihin pitäisi löytää kyllä vastauksia, mitenkä sitten saadaan mansikat ja muut tuotteet vietyä aina turvallisesti ja hyvin perille.

13.20 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että hallitus on tässä pysäköintiasiansakin myös turhaa byrokratiaa purkanut. Meillä oli äärimmäisen tarkkaan säänneltyä jopa tekstikoosta ja väristä ja muodosta lähtien kaikki parkkikiekoissa. On hyvä, että liikenneministeri Berner on ollut näissä aktiivinen ja tuonut maalaisjärkeä näihin. Välillä tuntuu siltä, että näissä mennään ei maalaisjärki edellä vaan pilkku edellä, ja on hyvä, että niitä on muutettu.

Hyvä, että nyt tämä aloite, jossa esitetään korotusta nimenomaan näihin vaarallisiin pysäköinteihin taikka vaaraa aiheuttaviin pysäköinteihin, tulee liikennevaliokunnan käsitteilyyn. Toivon, että tämä aloite siellä saa myönteistä selvittelyä, ja toivoisin, että tämä edustaja Guzeninan aikanaan tekemä esitys maksuttomasta pysäköinnistä kodinhoitajien ja kotisairaanhoidtajien kohdalla voisi nousta vaikka tässä samassa keskustelussa esille. On kohtuutonta, että silloin kun käydään tekemässä tällaista työtä, että käydään esimerkiksi viemässä lääkkeitä taikka kotisairaanhoidon piipahtaa siellä ikäihmisen taikka muuten hoitoa tarvitsevan luona, niin siellä ensimmäisenä on parkkipirko sitten iskemässä lappua ikkunaan. Tällaisiin tilanteisiin pitää löytyä mielestäni sellainen maalaisjärkinen ratkaisu, joka kestää sitten tarkastelua siitä näkökulmasta.

On hyvä, että tällaisia aloitteita tulee, ja tästähän jää ihan hyvä mieli, kun on päässyt kehumään sekä vihreää että demaria tänään, eli kun hyviä esityksiä tulee puolueesta kuin puolueesta, niin annetaan niille tuki silloin.

13.21 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Tosiaan pysäköintivirhemaksuilla on merkityksensä: järjestelmä on luotu tarpeeseen, eli ei autoilijoiden kiusaksi, kuten se ymmärrettävästi PVM:n saaneista usein tuntuu. Ja kuten tuossa aiemmin edustaja Tolppanenkin toi esiin, niin kyllä se todella kirpaisee varsinkin pienituloisten taloudessa.

Mutta todellakin, hälytysajoneuvoille kuin myös erilaisille huoltoajoneuvoille on oltava tilaa kulkea, eikä pysäköinti saa aiheuttaa vaaraa esimerkiksi jalankulkijoille varsinkaan suojateiden läheisyydessä. Mutta haluan vielä korostaa, edustaja Kulmala aiemmin toikin esiin sitä, että olennaista on todellakin tämä kiinnijäämisriski: siinä me tarvitsemme pysäköinninvalvoja riittävästi, eli se takaa sen lakien noudattamisen, ei niinkään se rangaistuksien koventaminen.

Kiitän kuitenkin edustaja Vartiaa lakialoitteesta.

13.22 Antero Vartia vihr: Arvoisa puhemies! Haluan lausua kiitokseni täällä pidetyistä puheenvuoroista. Se, mistä tässä on kyse, on se, että suojatien eteen pysäköity auto on pahimmillaan äärimmäisen vaarallinen, jokainen sen meistä tietää. Jos ajatellaan lasta, joka ylittää katua, hän ei välttämättä osaa enää kadulle astuttuaan pysähtyä auton jälkeen katsomaan, että tuleeko sieltä auto. Tämä on se, mihin tässä pyritään puuttumaan: tehdään eri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2017 vp

tyisesti lapsille mutta myös kaikille muillekin liikenteessä liikkumisesta turvallisempaa, ja sitten tässä tietysti huomioidaan myös pelastustiet.

Koska istun oppositiossa, esitän kainon toiveen, että viette asiaa eteenpäin. Olisi hienoa, jos tähän saataisiin parannusta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.